

[Nielsen-Man.]

været konsekvent i spørgsmålet om valgretsaldere. Jeg har altid været tilhænger af 21 års valgretsaldere og ville gerne have set denne som den fremtidige valgretsaldere, men ganske vist således, at der i grundloven var sat bund under den 21 års valgretsaldere. Der er teoretisk ingenting i vejen for, at man kan blive ved at snakke valgretsaldere til dagens ende. Det vil vel nok gå sådan, at først vil socialdemokraterne sætte en agitation ind for at få 21 års valgretsaldere, hvis det viser sig, at det bliver 23 års valgretsaldere i første omgang. Dernæst vil vel kommunisterne og andre sætte ind i agitationen for en 18 års valgretsaldere. Jeg ville gerne have skabt ro om dette spørgsmål, og jeg vil gerne have sat endelig bund under valgretsaldere i grundloven.

Dernæst forekommer det mig, at forslaget borttager noget, som er ret væsentligt og ret betydningsfuldt. Hvis dette forslag gennemføres og vi fremtidig får et folketing, der fremgår som et etkammer, vil dette folketing, valgt ved direkte valg, miste det, som landstinget nu yder, at man har større sandsynlighed for en større sikkerhed for en lokal repræsentation. Ifølge grundloven skal landstingets kredsvalgte medlemmer bo i valgkredsen. Det står der ikke noget om — og kan formentlig heller ikke stå noget om — i den nye valglov, og derfor kan vi teoretisk komme ud for, at mange kredse ikke bliver repræsenteret af lokale repræsentanter, men af repræsentanter, som kommer udefra, som delvis måske bliver valgt ved stemmer, der falder i andre dele af landet. Men selvom de bliver valgt på stemmer, der falder i den pågældende kreds, er det meget sandsynligt — således som folketingsmand Hans Conrad Koefoed gav udtryk for at han var bange for —, at det bliver folk, som har trænet sig op til gode talere, der først og fremmest bliver valgt ind i folketinget, og ikke — således som hr. Koefoed havde foretrukket — folk, som har beskæftiget sig med kommunalt arbejde, almindeligt offentligt arbejde, og derigennem er trænet op, og ikke mindst folk, som bor hjemme i kredsen.

Hvad angår § 74, som omhandler ejendomsretten, er det sagt, at man ikke kan gøre ordvalget stærkere end det, som man indleder med at sige, at ejendomsretten er ukrænkelig. Det kan være rigtigt nok, at

man vanskeligt kan gøre det stærkere. Ikke desmindre er der fremført den anke imod rigsdagen, at man på forskellig måde er gået ejendomsretten for nær gennem årene og måske endda i stigende grad. På dette område har landstinget frembudt en smule sikkerhed, men når også denne sikkerhed forsvinder, kunne jeg ønske, at ejendomsretsparagraffen blev udbygget på en sådan måde, at den enkelte borger følte sig bedre sikret, ikke alene overfor administrationen, overfor embedsmændene, overfor skattevæsenet, men også overfor selve rigsdagen. Jeg vil tro, at en udbygning af denne paragraf ville have lettet gennemførelsen af et etkammersystem, og det samme gælder §§ 75 og 76, erhvervs- og arbejdsfrihedsparagrafferne. Jeg vil tro, at også på det område her ville en klarere formulering have hjulpet til, at det forslag, der her foreligger, vil kunne gå gennem rigsdagen.

Så er det nævnt, at der i grundlovsforslaget, i løfteparagraffer ganske vist, er stillet indførelse af en ombudsmand eller flere i udsigt. Jeg tror nu, det bliver flere; der er her tale om to, men jeg tror i og for sig, det bliver mange. Jeg ville tro, at spørgsmålet om en ombudsmand har vælgernes øre, fordi man har en forestilling om, at det kan være svært for den menige mand at få sin ret overfor både den ene og den anden. Nu skal ombudsmanden jo være rigsdagens tillidsmand; jeg er ikke sikker på, at vælgerne føler det særlig betryggende. Men endelig er det min største betænkelighed, at der skal opstå et helt nyt administrationsområde, et helt departement. Man forudsætter, at det skal være en højt kvalificeret jurist, som skal have denne eller disse stillinger, men så må han kræve folk til hjælp; det vil medføre et stort administrationsområde, og højst sandsynligt vil det medføre klager fra forskelligt hold. Jeg vil tro, det var klogt at lade ombudsmanden blive, hvor han er, i den naturlige ubemærkethed, og så i højere grad henholde sig til domstolene.

Med hensyn til det foreliggende forslag har jeg endnu en anke at fremføre. Forslaget er behandlet længe og grundigt i en kommission, der foreligger en kommissionsbetænkning, og denne kommissionsbetænkning var grundlæggende for forslagets fremsættelse for folketinget. Der er indført visse ændringer i folketinget, dog ikke mange og